

О. О. Смірнова,

канд. екон. наук, доцент кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Інноваційна діяльність є одним з чинників розвитку економіки та суспільства. Аналіз стану інноваційної діяльності України дав змогу виділити низку проблем:

1. Відсутність обґрунтованої і дієвої інноваційної політики держави. Відсутність системи державних пріоритетів, виключення із числа основних продуктивних сил — науки, передової освіти та інновацій є головною проблемою для прискореного розвитку економіки держави. Ці нероздільні елементи інноваційного трикутника знань функціонують незалежно один від одного, без будь-якої координації та загальних цілей. Концепція інноваційного розвитку України носить багато в чому декларативний і непослідовний характер. У ній відсутні необхідні для цієї справи мотиваційні механізми.

Проблемами загальнодержавного, регіонального та локального масштабів, які суттєво впливають на ефективність інноваційної діяльності, є:

✓ загальнодержавний рівень — незавершеність обґрунтованої Концепції інноваційного розвитку країни, суперечливе розуміння специфіки і закономірностей інноваційної діяльності в законодавчій і виконавчій гілках влади. Як результат, у країні не створено ефективного інноваційного законодавства, немає обґрунтованих інноваційних пріоритетів, адекватної інноваційної статистики;

✓ регіональний рівень — відсутність послідовного формування стимулюючого середовища для інноваційного бізнесу, альянсів регіональної науки, освіти і виробництва; підтримки наукоміського підприємництва, формування регіональної інноваційної інфраструктури;

✓ локальний рівень — низька інноваційна освіта і культура, відсутність у наукових і освітянських установах законодавчої можливості і дієвих механізмів та стимулів для створення малих підприємств наукомісткої спрямованості.

2. Не визначені пріоритетні напрями інноваційного розвитку. Законом «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» визнано 41 сферу або пріоритет [1]. Цих пріоритетів

дуже багато, вони є дрібними, слабо пов'язаними між собою і не відповідають головним, об'єктивним напрямкам розвитку країни, виходячи з її ресурсного та інтелектуального потенціалу і глобального геополітичного положення, що визначають місце України у міжнародному поділі праці. В той же час у Росії — 8 наукових пріоритетів, у Німеччині — 5, Японії — 6.

3. Відсутність системного управління інноваційним процесом з боку держави.

4. Системні проблеми з першою складовою інноваційного трикутника — вітчизняною наукою, які визначаються двома взаємопов'язаними чинниками: по-перше — відсутністю державної політики, спрямованої на пріоритетний науково-технологічний розвиток України; по-друге — неготовністю вітчизняної науки до корінного реформування з метою повернення Україні ролі потужного генератора нових знань, виробника конкурентноздатних видів техніки та високих технологій і виходу з цієї продукцією на внутрішній і зовнішній ринки [2].

5. Потребує суттєвих структурних перетворень і вітчизняна освіта, яка є другою, невід'ємною складовою інноваційного трикутника знань.

6. У державі не відбулося формування фінансових механізмів інноваційної діяльності. Основним джерелом фінансування витрат на інновації є власні кошти підприємств (реінвестиційні кошти). В той же час, у розвинутих країнах світу в «підживленні» інноваційної діяльності визначальну роль відіграє розгалужена і досить динамічна мережа приватних інвестиційних і венчурних фондів. У зв'язку з відсутністю чіткої системи правил і гарантій приватний капітал ще не рухається в бік інноваційної сфери.

7. Непідготовленою до ефективної інноваційної діяльності є наступна складова інноваційного трикутника знань — високотехнологічне виробництво.

За даними Держкомстату України факторами, які заважають підприємствам запроваджувати інновації, є [3]: нестача власних коштів (зазначили 80,1% промислових підприємств); великі витрати на нововведення (55,5 %); недостатня фінансова підтримка держави (53,7 %); високий рівень економічного ризику (41 %); недосконалість законодавчої бази (40,4 %); тривалий термін окупності інновацій (38,7 %).

Список літератури

1. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності: Закон України від 16.01.2003 № 433-IV зі змінами та доповненнями від 14.07.2009 /

[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15>.

2. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.in.gov.ua> — Заголовок з екрану.

3. Статистичні матеріали офіційного сайту Державного комітету статистики України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> — Заголовок з екрану.

УДК 336:631.1

Р. П. Смоленюк,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Одним із засобів реструктуризації агропромислового виробництва є ефективний фінансовий механізм, за допомогою якого можливо вирішити ряд проблем. Головними на сьогодні фінансовими проблемами в агропромисловому виробництві є обмеженість фінансових ресурсів, висока собівартість продукції, низький рівень кредитування, відсутність інвестицій та монополізація цін на продукцію. Унаслідок цього досить проблемно вітчизняним виробникам бути конкурентоспроможними та виробляти продукцію належної якості відповідно до світових стандартів [1, с. 31].

Інвестиційно-інноваційне забезпечення аграрного сектору економіки перебуває в стадії становлення. Хоча інновації запроваджуються невисокими темпами, тоді як інвестиційний процес аграрного сектору економіки є невизначеним. Проблема залучення інвестицій в агропромислове виробництво водночас є гострою, і в той же час — стримується завдяки існуючим правовим нормам, що регулюють аграрний сектор. Насамперед мова йде про землю, як товар. Це вагоме джерело фінансового забезпечення аграрних підприємств. Якщо Україна орієнтується на ринкову економіку, тоді земля повинна бути товаром, а землі сільськогосподарського призначення — джерелом власного капіталу власне виробника сільськогосподарської продукції. Але є ряд проблем, і головна — це право власності на землю та її продаж. На сьогодні достовірно не відомо, скільки землі сільськогосподарського призначення виведено з такого статусу та продано попри існуючий